

Miljöräkenskaper – Miljösektorns omfattning 2010

MI1301

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	5
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning.....	5
B.1	Innehåll.....	5
1.1	Statistiska målstorheter.....	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	6
1.1.3	Statistiska mått.....	7
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	7
1.1.5	Referenstider.....	8
1.2	Fullständighet.....	8
B.2	Tillförlitlighet.....	8
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	8
2.2	Osäkerhetskällor.....	8
2.2.1	Urval.....	8
2.2.2	Ramtäckning.....	8
2.2.3	Mätning.....	9
2.2.4	Svarsbortfall.....	9
2.2.5	Bearbetning.....	9
2.2.6	Modellantaganden.....	9
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	9

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	9
3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid	9
3.3	Punktlighet	9
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	10
4.1	Jämförbarhet över tiden	10
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	10
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	10
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	10
5.1	Spridningsformer	10
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation	10
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Upplysningstjänster	11

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Miljö

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Miljöräkenskaper

A.3 SOS-klassificering

Statistikprodukten ingår inte i Sveriges officiella statistik.

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Hanna Brolinson
Telefon: 08-5069 42 13
Telefax: 08-5069 43 48
E-post: förnamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Mats Eberhardson
Telefon: 08-5069 44 25
Telefax: 08-5069 43 48
E-post: förnamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Ej aktuellt

A.9 EU-reglering

Insamlingen av statistiken görs utifrån OECD/Eurostats manual The Environmental Goods & Service Industry – Manual for Data Collection and Analysis (1999). Beslut om ny manual fattades i mars 2009 och insamling enligt denna manual har skett från 2010.

A.10 Syfte och historik

Syftet med statistiken är att uppskatta miljösektorn i Sverige, d v s de arbetsställen vars verksamhet består av att mäta, förebygga, minimera eller återställa förstörd miljö. Statistiken baseras på uppgifterna i en databas över miljöarbetsställen.

OECD och Eurostat började under 1990-talet att arbeta med sektorn för miljövaror och tjänster. Resultatet av det arbetet blev en manual för datainsamling och analys, vilken publicerades 1999. Statistiska centralbyrån (SCB) har sedan 2000 tagit fram statistik över Sveriges miljösektor med hjälp av miljöföretagsdatabasen. Arbetet har till stor del baserats på OECD:s och Eurostats manual. Nuvarande tidsserie börjar från 2003.

Vid alla större förändringar har resultaten reviderats bakåt för hela tidsserien från 2003. Följande större förändringar har gjorts sedan 2003:

- Från och med 2005 baseras statistiken på arbetsställen istället för juridisk enhet.
- Fram till 2008 särredovisades de sekundära miljöarbetsställena, d v s de med lägre än 50 procent miljöverksamhet. Nu redovisas istället ett totalresultat för hela den svenska miljösektorn, genom att en andel läggs till de sekundära arbetsställena. Andelen indikerar hur stor del av arbetsstället som har en miljöverksamhet.
- Under 2009 fattade Eurostat beslut om en ny manual. En förändring är att miljöområdet dricksvattenproduktion (SNI2002-kod 41) inte längre är inkluderat i miljösektorn. SCB införde redan till publiceringen i december 2008

denna förändring och har tagit bort SNI 41 från alla årens resultat.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken ska användas som beslutsunderlag för ekonomisk politik och miljöpolitik, samt utgöra stöd i den nationella uppföljningen av både internationella och nationella miljömål.

Mellan åren 2006-2010 levererade SCB regelbundet data till Swentec, Sveriges miljöteknikråd. Sedan Swentec lades ner i slutet av 2010 har ansvaret för statistik över miljötekniksektorn gått över till Tillväxtanalys. Samarbete med Tillväxtanalys har pågått under 2011 och fortsätter under 2012.

Eurostat (EU:s statistikbyrå) liksom andra delar av EU använder data över miljösektorn, t ex för att göra jämförelser mellan länderna.

Övriga användare har varit bland annat Nutek och ITPS, regioner, kommuner och länsstyrelser. Data efterfrågas även av journalister, forskare, studenter, politiska partier, konsulter och skribenter.

A.12 Uppläggning och genomförande

I databasen lagras miljöföretagen utifrån deras arbetsställen. Informationen hämtas från SCB:s företagsregister, automatiskt via SNI-kod eller manuellt. Eftersom samtliga arbetsställen hämtas från företagsregistret följer information om dess adress, organisationsnummer, SNI-kod etc. med in i miljöföretagsdatabasen.

I databasen klassas varje arbetsställe enligt några, för denna databas specifika, variabler: miljöområde och miljöandel. I bearbetningen av statistiken kopplas variablerna omsättning, export och antal sysselsatta/anställda till varje arbetsställe. De uppgifterna hämtas från företagsregistret, handelsstatistiken, momsregistret och registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS).

Miljöföretagsdatabasen uppdateras kontinuerligt enligt en årlig plan. Eftersom företagsregistret uppdateras kontinuerligt behöver informationen i miljöföretagsdatabasen regelbundet stämmas av mot företagsregistret. Det mesta görs automatiskt efter några enkla knapptryckningar. Vissa ändringar behöver dock granskas noggrannare och görs därför manuellt. Större manuella uppdateringar görs årligen i projektform. Syftet är att identifiera nya miljöarbetsställen och att uppdatera utvalda miljöområden.

Uppdaterade tabeller och diagram med statistik över miljösektorn publicerades två gånger under 2011, i juni och november. Från 2012 kommer statistiken endast att publiceras en gång per år, i november. Statistiken baseras på en fryst årspopulation för föregående år. Data avseende export och omsättning beställs under hösten och data avseende sysselsättning beställs under våren.

A.13 Internationell rapportering

Från och med 2010 görs frivillig rapportering till Eurostat, enligt den nya

manualen. Rapporteringen kommer att göras årligen via standardtabeller. Under 2009 utfördes en pilotinsamling enligt standardtabellerna som SCB deltog i.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Ej aktuellt.

B Kvalitetsdeklaration

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

B.0 Inledning

Statistiken avser att mäta miljösektorn i Sverige, utifrån omsättning, export och antal anställda/sysselsatta på berörda arbetsställen. Målet är att statistiken ska fånga upp miljöföretag inom miljösektorn utifrån uppställda kriterier för dem. Den största osäkerhetskällan är undertäckning och övertäckning av arbetsställen. Föreliggande kvalitetsdeklaration gäller statistiken avseende år 2010.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken avser att belysa följande målstorheter/parametrar avseende miljöarbetsställen i Sverige:

- Antal arbetsställen
- Omsättning, i miljoner SEK
- Export, i miljoner SEK
- Antal sysselsatta

1.1.1 Objekt och population

SCB definierar miljöföretag enligt EOC/D/Eurostats manual The Environmental Goods & Service Industry – Manual for Data Collection and Analysis (1999). Översatt till svenska lyder definitionen:

"Industrin för miljövaror och tjänster består av aktiviteter som producerar varor och tjänster som mäter, förebygger, begränsar, minimerar eller återställer miljöförstöring till vatten, luft och jord samt även problem som är relaterade till avfall, buller och ekosystem. Detta innefattar även renare teknologier samt varor och tjänster som minskar miljörisker eller minimerar utsläpp och

resursanvändning."

Miljöarbetsställen finns inom ett flertal branscher (SNI). Vissa SNI tas med i miljösektorns population i sin helhet. Dessa är i dagsläget: Regummering (SNI 25.12), Återvinning (SNI 37), Partihandel med avfallsprodukter och skrot (SNI 51.57) och Avloppsrening, avfallshantering, renhållning o dyl. (SNI 90). (Avser SNI 2002-koderna, inte de nya 2007-koderna). För att finna arbetsställen inom resterande SNI används ett flertal olika källor t ex SCB:s Energistatistik, Soliditet, KRAV, olika branschorganisationer samt sökmotorer.

I databasen klassificeras de svenska miljöarbetsställena utifrån hur stor del av arbetsstället som är verksamt inom miljösektorn genom variabeln miljöandel. Andelen baseras på miljöverksamhetens andel av arbetsställets totala omsättning alternativt på andelen anställda eller andel produkter/verksamhetsområden inom miljöområdet. Det är främst för arbetsställen med en verksamhet mindre än 50 procent som man idag aktivt sätter en miljöandel på. Ett arbetsställe som är verksamt inom miljösektorn med mer än 50 procent klassas normalt sett som ett miljöföretag i sin helhet, d v s andelen 1.

1.1.2 Variabler

Variabler är dels de som läggs in direkt i databasen manuellt eller automatiskt via företagsregistret, dels de som beställs från andra register inför statistikbearbetningen.

Variabler i databasen, som hämtas från företagsregistret

- *Personnummer/organisationsnummer* anger identitet för den juridiska enheten
- *Företagsnamn* avser den juridiska enheten
- *Postadress* för den juridiska enheten med gatuadress, postnummer och postort
- *Län och kommun* för den juridiska enheten
- *Status hos Skatteverket* beskriver om den juridiska enheten är registrerad hos Skatteverket. Antar värdena 1 Registrerat eller 9 Avregistrerat
- *Cfarnummer* anger identitet för arbetsstället
- *Antal arbetsställen* anger antal aktiva arbetsställen som tillhör den juridiska enheten
- *Huvudnäringsgren med SNI-kod* avser arbetsställets verksamhet
- *Sekundär näringsgren med andel i procent*, om det finns tillgängligt
- *Arbetsställets status* anger aktiv eller avslutad verksamhet enligt företagsregistrets kriterier
- *Belägenhetsadress*, med gata, postnummer, postort, telefon, fax och e-post, anger adressen där arbetsstället är fysiskt beläget
- *Benämning* är det namn på arbetsstället som används i dagligt tal. Anges om benämningen skiljer sig från det juridiska namnet
- *Fri text* för juridisk enhet och arbetsställe innehåller information från registerunderhållspersonalen

Variabler i databasen, manuell hantering

- *Miljöandel* anger hur stor del av arbetsställets verksamhet som kan relateras till miljöarbete.

- *Miljöområde* anger arbetsställets verksamhetsområde

Variabler för statistikbearbetning, beställs från andra undersökningar inom SCB

- *Export från utrikeshandelsstatistiken* utan tjänsteexport, för juridisk enhet
- *Export från momsregistret* med tjänsteexport, för juridisk enhet
- *Omsättning* för juridisk enhet
- *Sysselsatta män/kvinnor/totalt*, antal

1.1.3 *Statistiska mått*

Statistiska mått är antal och miljoner SEK.

1.1.4 *Redovisningsgrupper*

Statistiken redovisas på följande grupper:

Miljöområde

I databasen klassas varje miljöarbetsställe utifrån verksamhetsområde. Miljöområdena baseras på OECD/Eurostats definition och delas in i följande huvudgrupper med undergrupper:

UTSLÄPPSBEHANDLING	
	Luftutsläppskontroll
	Avloppshantering
	Avfallshantering
	Mark och grundvatten
	Buller och vibrationer
	Konsult, övervakning etc.
RESURSHANTERING	
	Dricksvattenproduktion
	Återvunnet material
	Förnyelsebar energi
	<i>El/värme från förnyelsebara biobränslen</i>
	<i>Vind</i>
	<i>Sol</i>
	<i>Vatten</i>
	<i>Tillverkning/försäljning biomassa</i>
	<i>Förnyelsebara transportbränslen</i>
	<i>Övrigt (T ex bergvärme)</i>
	Värme- och energibesparing
	Hållbart jordbruk och fiske

	Hållbar skog
	Ekoturism
	Biologisk mångfald och övrigt inom resurshantering

Kön

Parametern antal sysselsatta redovisas på grupperna män, kvinnor och samtliga.

Regional indelning

Parametrarna sysselsatta, export och omsättning redovisas per län för de variabler där möjligt utifrån sekretessbestämmelser.

1.1.5 Referenstider

Data avseende antal sysselsatta avser år 2009. Övriga data avser år 2010. I tidsserier redovisas data från år 2003. Uppgifterna avser senast kända uppgifter under året.

1.2. Fullständighet

Databasen avser att vara fullständig utifrån uppställda kriterier för miljöföretag.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Ett statistikvärdes tillförlitlighet beror på det totala felet mellan skattningen och målstorheten. Det totala felet kan bestå av urvalsfel, täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel.

Statistiken över miljösektorn bedöms vara god, men påverkas av några osäkerhetskällor. Framförallt är det ambitionen att skapa en heltäckande statistik som påverkas av i första hand undertäckning. Någon skattning av felets storlek har inte gjorts.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Ej aktuellt.

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckningen består av företag med felaktig branschkod, nedlagda och vilande företag. Övertäckning uppstår även då företag ges en för hög miljöandel.

Undertäckningen består av företag med felaktig branschkod samt nystartade företag som inte har hunnit komma med i statistiken. Undertäckning uppstår även då arbetsställen ges en för låg miljöandel. Det råder även osäkerhet kring om alla miljöarbetsställen har fångats upp i databasen då det är ett mycket svårt område att täcka.

2.2.3 *Mätning*

Mätning sker genom att uppgifter i databasen fylls i manuellt eller hämtas automatiskt från andra register. De variabler som samlas in från andra register, i första hand från företagsregistret, används utan ytterligare granskning och mätkvaliteten är således densamma som i källregistren. De register som används anses ha god kvalitet med avseende på de variabler som ingår i Miljöföretagsdatabasen. För mer information om kvaliteten i dessa hänvisas till dokumentation avseende respektive register.

De uppgifter som läggs in manuellt bygger till viss del på skattningar och genererar därför ett visst mått av osäkerhet. Det gäller främst den miljöandel som läggs till de arbetsställen med miljöandel under 50 procent. Studier av mätfel för statistiken har inte gjorts.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Ej aktuellt.

2.2.5 *Bearbetning*

De arbetsställen som läggs in manuellt i databasen granskas på mikronivå avseende de variabler som är specifika för just den här produkten, d v s miljöområde och miljöandel. Arbetsställen med hög omsättning (omsättningsklass 8 eller mer) genomgår en mer noggrann granskning, eftersom de ger ett större genomslag i statistiken. Granskning görs även på makronivå med hjälp av föregående års resultat.

2.2.6 *Modellantaganden*

Ej aktuellt.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Numeriska osäkerhetsmått redovisas inte.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Statistiken publicerades två gånger under 2011, i maj och december.

3.2 **Framställningstid**

Uppdateringar av databasen görs kontinuerligt under året.

3.3 **Punktlighet**

Statistiken för 2010 publicerades vid den planerade tidpunkten 29 november 2010.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Det har tidigare varit svårt att tolka skillnader i populationen mellan åren, eftersom nya miljöarbetsställen ständigt förs in i databasen. På grund av detta har det varit svårt att förklara trender, då exempelvis en ökning i omsättning för ett visst miljöområde lika gärna kunnat bero på en kvalitetsförbättring eller bättre täckning av sektorn, såväl som en verklig ökning.

För att komma till rätta med jämförbarheten mellan åren har tidsserien reviderats bakåt. En helt ny tidsserie, mellan 2003 och 2010, har skapats med tillhörande data för omsättning, export och sysselsättning för att få åren jämförbara med varandra. Denna bakåtrevision görs bakåt varje år som stora förändringar i populationen görs. Det ska då alltid vara möjligt att utläsa trender.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Det finns ingen jämförbar statistik från andra länder. Från och med 2010 kommer Eurostat att samla in data från medlemsländerna.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Swentec, Sveriges miljöteknikråd, existerade mellan 2006 och 2010 och publicerade årlig statistik om miljöteknikföretag. Denna statistik baserades på SCB:s miljösektor och utgjorde en delmängd av SCB:s population. Från 2011 har Tillväxtanalys övertagit statistikansvaret men de har ännu inte publicerat statistik.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistik över miljösektorn presenteras på SCB:s webbplats, www.scb.se, under produkten MI1301 Miljöräkenskaper. I samband med offentliggörandet publiceras också ett pressmeddelande.

5.2 Presentation

Statistiken på hemsidan visas i tabeller och på karta, samt i Excelformat.

5.3 Dokumentation

Dokumentationen består av detta dokument och en sammanfattande dokumentation för miljöräkenskaperna som handlar om statistikens framtagning. Båda finns tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Sedan 2008 kan mikrodata inte beställas eller offentliggöras. Specialbearbetningar utförs på uppdragsbasis.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar kontakta:
Hanna Brolinson, tfn 08-5069 43 13
Maja Cederlund, tfn 08-5069 47 12
Mats Eberhardson, tfn 08-5069 44 25
E-post: förnamn.efternamn@scb.se